

Lẽ Ra

Song Thao

- Lẽ ra em không nên lấy Đắc.

Tôi ngược nhìn Mai, vẫn cặp mắt mọng nước mỗi lần có chuyện buồn. Ngày xưa tôi đã tổn biết bao nhiêu ô mai mơ vì những giọt nước mắt ẩn giấu này. Chuyện trường, chuyện ngoài đường, chuyện bạn bè, biết bao nhiêu chuyện đã làm buồn cô bé lúc nào cũng như một cơn mưa thu này. Có lẽ, ngày đó, chỉ có tôi chịu hiểu và chịu chiều Mai. Soạn thì như một lò lửa, người lúc nào cũng bằng hăng những lo toan, giờ đâu mà nghe cô em gái nhỏ nhít nói những chuyện anh cho là vớ vẩn. Tại mày khó chịu quá chứ sao! Đó là một lời nhận xét và cũng là câu chấm hết cho những chuyện mà anh cho là đầu cua tai nheo của cô em gái. Bước chân vùng vằng cùng khuôn mặt tiu nghỉu của Mai thì có nặng thêm được kí nào trước đôi mắt của Soạn đâu. Mẹ Mai thì chôn mình trong những bận bịu của một bà mẹ chưa già, lại vẫn cứ tưởng là vẫn còn rất trẻ, tâm trí nằm nơi những hột xoàn, những quần bài, những kiểu cạp áo quần. Mai chưa nói hết chuyện thì đã bị mẹ gạt đi như phủ những hạt bụi dính trên chiếc áo mới rất ưng ý. Chuyện con nít vớ vẩn mà cũng làm mất thời giờ của người ta!

Tôi dụi giọng thương cảm.

- Thôi, chuyện qua rồi, em chẳng nên giữ mãi trong lòng làm chi nữa.

Mắt Mai mờ dần.

- Nhưng em sợ Đắc không hiểu cho em. Dù sao, em cũng đã chủ động trong chuyện này.

Tôi thực sự không muốn dây dưa mãi với nỗi phiền muộn này.

- Anh tin nó sẽ phải hiểu. Chuyện quá khứ chắc nó đã đào mộ vùi lấp đi rồi.
- Em nghĩ rằng Đắc sẽ chẳng bao giờ chôn vùi được chuyện này đâu. Em biết Đắc mà! Dù sao chúng em cũng đã có hơn hai chục năm chồng vợ. Vả lại, em sợ anh.

Tôi thực sự không muốn khuấy động nỗi buồn của Mai nhưng thấy cần phải phá vỡ đi cái bóng u ám đang nặng nề trên cuộc gặp gỡ lại của tôi và cô em hàng xóm đã nhiều năm xa cách.

- Trông anh dữ lắm sao?

Mai cúi mặt.

- Anh không dữ. Nhưng vì anh không một lời trách cứ em nên em sợ.

Tôi châm chọc Mai cho nhẹ bớt nét buồn sầu trên khuôn mặt tôi vẫn thương.

- Vậy thì bây giờ anh trách cho em hết sợ nghe.

Mai cố nhếch miệng.

- Anh trách bây giờ thì em cũng chẳng hết sợ.
- Sao vậy? Anh không trách em sợ, anh trách em cũng chẳng hết sợ.
- Tại vì, tự trong lòng anh, anh không trách em.

Thật ra, khi nghe tin Mai đành đoạn bỏ Đắc ra đi, tôi ngỡ ngẩn như người bị ma ám. Tôi thương cho cả hai người. Lúc đó, tôi còn ở Việt Nam, cuộc sống ngắc ngoải trong cơn áo, nghe được tin như vậy, tôi cũng chỉ biết buồn. Cuộc tình không do tôi vun xới nhưng tôi như có trách nhiệm. Chính tôi đã dẫn Đắc đến nhà Mai. Hồi đó chúng tôi đang học thi Tú Tài Bán Phần, một cuộc thi khá cam go mà mười người thi may ra được một hai người có tên trên bảng kết quả. Ông anh tôi trước đó đã hốc hác học đêm học ngày mà tới ngày nghe đọc kết quả cũng không dám đi nghe, phải nhờ tôi đi nghe giùm. Tôi chưa thi nhưng nghe những con số báo danh nhảy cách từng quãng dài, tim cũng hốt hoảng nhảy trong lồng ngực. Chung quanh tôi, những khuôn mặt xám ngoét hoảng loạn không còn hồn phách treo tim theo những vắn tên hực hăng phát ra từ chiếc máy phóng thanh rè rè đây quyền thế. Cái trò đau tim đó, cộng thêm với sự thúc hối của cửa quân trường rộng mở nếu hực tên trên bảng vàng, làm chúng tôi vật vờ trên đường đi tìm tương lai. Chúng tôi co lại học thi chung với nhau cho vui nỗi sợ. Nhà Soạn tương đối rộng rãi, có phòng riêng, nên ngày đêm tôi và Đắc tới dụi mài kính sử. Nhà tôi ở trong đường hẻm sát ngay căn nhà ngoài mặt đường của gia đình Soạn, nên tôi và Soạn thân nhau. Cả gia đình Soạn coi tôi như người trong nhà. Chỉ có Đắc ở xa tới nên được làm khách. Mai đang học Đệ Ngũ, tươi như một cành lan trong sương sớm, là đầu sai của các ông anh. Thực ra, trong thời gian ngâm ngải tìm trầm, chúng tôi chẳng có nhiều nhu cầu. Bụng dạ nào mà ăn ău uống ău. Nhưng Mai lại cứ ngoan ngoãn lúc thì đĩa cam, lúc thì bình nước, lúc thì chén chè, lúc thì miếng ổi miếng cóc mang vào cho các ông Tú chờ. Mai lúc nào cũng tươi tắn chăm lo cho chúng tôi.

- Mời mấy anh dùng, sau này có làm ông lớn thì đừng có quên Mai.

Tôi giỡn lại với Mai.

- Em trông hình hài các anh thì biết, anh nào anh nấy như ve sầu mùa đông thế này, biết bao giờ lớn được!

Mai cười theo.

- Ve sầu mùa đông thì rồi đời rồi, còn đâu mà xác xơ. Anh phải nói là ve sầu ham hố, muốn bán thịt mình để mua tấm bằng. Mai thấy các anh học mà muốn bỏ học. Mai ấy à? Đậu hay rớt, kẹ! Chứ không có cái kiểu học tàn phai nhan sắc như các anh đâu!

Mai bưng miệng. Những ngón tay thon nhỏ, trắng ngần, e ấp dưới mái tóc dài bóng mượt đổ xuống. Mai có những ngón tay tài hoa, những ngón tay có lần tôi buột miệng xưng tụng là những ngón tay bắt được của trời làm Mai mắc cỡ.

- Dễ sợ! Trời to cao như thế thì tay phải là tay hộ pháp. Có bắt được thì Mai cũng phải mang trả lại cho trời. Xấu xí chết đi ấy!

Tôi biết Mai châm chọc tôi, nhưng thấy cái vẻ dễ thương của Mai, tôi cố níu chiếc lưới thích cái cọ của mình.

- Ủ, tay trời làm sao sánh được với tay Mai. Trông thấy tay Mai là anh muốn vẽ.

Mai vốn biết tài vẽ của tôi, chấp hai tay trước ngực van vỉ.

- Thôi, cho Mai xin đi anh. Anh mà vẽ thì tay Mai lại thành tay trời mất. Tội Mai một chút cho Mai chóng lớn!

Mai hồi đó đang thành người lớn. Mắt đã liếc gương, miệng đã tươi tắn, ngực đã chanh cốm, cử chỉ đã điệu dàng, nụ cười đã e dè giữ ý. Nhưng lớn trước tuổi là đôi bàn tay Mai. Những ngón tay Mai vờn trên phím dương cầm như những bước chân chim nhòn nhơ nhẩy nhót. Chúng tôi đã say mê mỗi khi Mai đàn cho nghe khi nghĩ xả hơi. Mai bung ra những âm thanh rộn rã, thanh thoát và tươi mát. Tươi mát như Mai trước phím đàn. Mai đàn như chơi đùa. Tiếng đàn của Mai nhí nhảnh, nghịch ngợm. Như chính Mai mười lăm. Tôi mê tiếng đàn của Mai. Đắc còn mê hơn nữa. Mỗi lần nghe Mai đàn, đôi mắt Đắc ngây dại dưới tròng mắt kính cận khá dày.

Nhà hàng mờ mờ tối với những ngọn đèn vàng vọt yếu đuối tỏa một thứ ánh sáng khiêm nhường từ trên trần sẫm một màu âm đạm. Trông mập mờ giống một phòng trà ở Saigon thời trước hơn là một nhà hàng ăn. Ngọn nến leo lét giữa bàn chấp chờn trên khuôn mặt Mai lúc sáng lúc tối. Mai có đầy đủ hơn xưa, khuôn mặt đậm nét phần son cũng tròn trịa hơn.

- Em tới ăn ở đây thường không?
- Thỉnh thoảng. Anh thấy sao?

Tôi quay người nhìn quanh.

- Khéo lắm! Họ biết dùng bóng tối để cho thực khách trong mỗi bàn có cảm tưởng gần gũi nhau hơn. Ngọn nến giữa bàn như chút ánh sáng thân mật vun vòn người quanh bàn vào với nhau.

Mai cầm tay tôi nói nhỏ.

- Anh vẫn nghệ sĩ như xưa.

Tôi xoay bàn tay lại nắm những ngón tay của Mai.

- Đâu có nghệ sĩ bằng những ngón tay này. Anh có đọc báo. Họ vẫn nhắc tới em.

Mai để yên tay trong tay tôi.

- Đó là lẽ sống của em bây giờ. Vì nó mà đời em khổ. Nhưng em chấp nhận bởi vì chính em muốn như vậy.

Mắt tôi không chớp trước mặt Mai. Mai nhìn lại, bướng bỉnh.

- Em lớn lên nhiều!

Mai cười.

- Chắc anh tránh không muốn nói em già!
- Không, anh không muốn nói tới cái lớn sinh học. Mỗi năm mỗi thêm tuổi, chẳng ai trốn tránh được chuyện đó. Anh muốn nói tới tinh thần. Sau bao nhiêu năm mới gặp lại em, anh không ngờ em lại già dặn đến như vậy. Trong đầu anh, trong từng ấy năm xa cách, hình ảnh em trong anh vẫn luôn luôn là hình ảnh cô bé Mai của anh những ngày tháng cũ.

Mai vâng vâng chiếc khăn ăn đồ sộ.

- Thôi anh, anh đừng làm em khóc.

Tôi cầm dao cầm nĩa lật úp con cá đang ăn dở trên chiếc đĩa hình bầu dục giữa bàn.

- Cho anh xin lỗi. Đưa cho anh chiếc chén của em. Hai anh em mình phải xử cho xong chú cá thơm phức này. Ngày xưa em thích ăn cá lắm mà!

Mai đưa chiếc chén mỏng tanh cho tôi.

- Anh cho em xin. Anh nhớ dai nhĩ? Anh Đắc cũng thích ăn cá lắm.
- Thế à? Nó thích thật hay nó muốn chiều em vậy?
- Chắc anh ấy thích thật. Anh ấy gặm tới tận xương.

Tôi bật cười.

- Anh nói có sai đâu. Nó chiều em nên gặm xương để dành cho em phần thịt. Cái thằng lù đù như nó lấy được em thì chiều chuông vợ phải biết!
- Bộ anh thì hơn gì? Em nghe đồn là anh cũng biết điều với chị lắm, phải không?
- Em đừng nghe lời đồn của thiên hạ. Nhưng thằng Đắc, anh biết nó quá mà! Có nhắm mắt anh cũng biết nó...phụng dưỡng em như thế nào!

Mai nhai xong miếng cá, hớp một chút vang trắng, nghiêng đầu ngó vào mặt tôi.

- Anh thiệt!

Đám cưới của Mai với Đắc, tôi không về tham dự được. Lúc đó tôi đang lặn lội trong rừng sâu, làm tiền quân cho một chiến dịch lớn. Guồng máy đang quay nhanh một cách ác liệt, con chốt là tôi tài cán gì để có thể rút chân rút cẳng ra khơi khơi về Saigon ăn cưới. Buổi tối, mặc chiếc võng dưới tàng cây, poncho úp kín người, tôi nằm trần trọc nhớ về Saigon. Saigon có Mai, có Đắc đang lao xao bước vào vòng vợ chồng. Đã lâu tôi không gặp cả Đắc lẫn Mai nên không biết chuyện tình của hai người ra sao. Thiệp cưới đến với tôi khá bất ngờ. Tôi thần thờ chẳng buồn ăn trưa hôm đó. Mấy tên sĩ quan bạn cùng mâm tưởng tôi thất tình. Thực ra, tôi quá thất mắc về cuộc hôn phối này. Đắc lúc nào cũng cẩn tắc, kỹ càng, tính trước cả cây số trước khi làm một chuyện gì, dù lớn hay nhỏ. Mai thì phóng khoáng, văn nghệ, đam mê, chuyện gì cũng làm xong rồi mà vẫn chưa tính. Vậy mà hai đứa lại ráp vào nhau. Bây giờ lại còn buộc chặt vào nhau nữa. Tôi mãi băn khoăn về cái thiệp cưới không chờ đợi này đến lúng túng trong công việc. Hoàn khá tinh ý. Hấn bấn liền. *Thất tình hay sao vậy, cha nội?/ Cỡ tao mà thất tình à?/ Cỡ nào mà chẳng thất tình được. Thuyền lớn thì có sóng lớn, cha nội ơi. Mà thiệp cưới của ai vậy?/ Của em thằng bạn cũ./ Cha nói cô dâu hay chú rể vậy?/ Cô dâu!/ Vậy thì đúng boong rồi, chớ gì nữa cha. Cái thứ đó là đau nhức hết biết!/ Nhức cái mẹ gì. Chú rể là thằng bạn thân của tao. Cả hai đứa tao coi như người nhà./ Nhà cửa gì, cha nội! Cái mừng đó lại còn nhức bạo hơn nữa!/ Mà biết cái đêch gì! Chỉ nói tầm bậy!/ Tầm bậy mà vậy vậy đúng boong. Này cha nội, chuyện đã dĩ lỡ rồi thì tha cho chúng nó. Còn cha nội, quãng gánh buồn đi mà...hành quân! Láng cháng buồn với sầu, ngư ngác giữa trận tiền, để ăn đạn lăm đấy. Có thân thì lo. Dục cha nó mấy cái vụ hậu phương đó đi!*

Nhớ lại chuyện cũ của tên quan ba bạn, bộ binh mà mồm miệng như pháo binh, tôi cười vu vơ. Mai nhìn dò hỏi.

- Anh cười gì vậy?
- Nhớ lại câu nói của tên bạn lính cũ khi anh nhận được thiệp cưới của em.
- Anh ấy nói sao?

Tôi cố gạt đi.

- Nó nói tầm xàm ấy mà. Nó tưởng anh thất tình. Hồi đó tên nào nhận được thiệp cưới cũng được phong làm anh hùng thất tình. Đời lính, nay đây mai đó, sống nay chết mai, mấy ai dám đeo bông. Các em gái hậu phương rủ nhau sang ngang hết. Thiệp cưới như một bức thư từ già. Một lời từ già hồng!
- Anh buồn lắm hay sao mà anh ấy biết?
- Buồn chi! Em vui mà sao anh buồn được?

Mai thở dài. Nàng đưa tay ngoắc anh hầu bàn. Hai ngón tay trở chụm lại vẽ ra một tờ giấy tường tượng.

- Để anh trả cho.
- Em mời anh mà. Anh chê em không có tiền sao?
- Ai dám chê! Em đang gỡ ra tiền mà.
- Anh thiệt! Không sợ em giận à? Em đàn vì nghệ thuật, vì đam mê. Tiền chỉ là chuyện phụ.
- Cho anh xin lỗi!

Mai lườm tôi.

- Lại còn bày đặt xin lỗi!

Chớm thu, những tàng cây trong công viên đang trở vàng. Lác đác trên những thảm cỏ bên đường, những cánh lá nằm như những con bướm vàng phơi mình ngủ yên. Mai khẽ hát một khúc nhạc thu, tay nhịp nhịp trên vòng lái. Tôi thả đầu óc ngơ ngẩn. Như đã đến bến bờ.

- Anh còn nhớ những cánh lá me vàng đuổi nhau trên đường Nguyễn Du không?
- Sao mà quên được!
- Anh nhớ bữa anh chở em tới trường Quốc Gia Âm Nhạc không?
- Em bắt anh chở em đi học nhạc hoài, có nhớ bữa nào vào bữa nào đâu.

Mai liếc sang phía tôi, lắc đầu.

- Chán anh quá! Cái bữa gió đuổi lá me chạy lao xao trên đường một màu vàng rực đó.

Tôi nhòm người, hứng thú.

- Bữa anh bắt em đi bộ ấy hả?
- Ai mà bắt được em! Bữa đó em cũng thích đi bộ đấy chứ!
- Nhưng mà anh nghĩ ra chuyện xuống xe dắt bộ đạp lá me mà đi.

Mai vén mặt.

- Tại vì anh lái xe thì anh nghĩ ra trước chứ em ngồi sau, hai chân cũng đã muốn đạp lá vàng lắm rồi!
- Đẹp thiệt!

Mai mơ màng.

- Lúc đó đi bên anh, em thấy anh lãng mạn quá!
- Anh thấy em cũng vậy!

Mai thở dài.

- Lúc đó em ước mong là đường cứ dài ra mãi chẳng bao giờ hết!

Mũi xe vòng gắt sang phía trái. Mai uốn người theo. Tôi giữ chặt chiếc tay cầm trước mặt. Bánh xe thẳng gấp trước khung cửa nhà để xe.

- Tới nhà rồi. Chút xíu nữa thì mãi nói chuyện đi quá.

Tôi nhìn Mai gạt gù đầu.

- Ngoài tài đàn, nay anh lại biết thêm em có tài dừng xe khẩn cấp. Lần sau cẩn thận nghe cô bé!
- Anh cứ mắng em đi. Để em cứ ngỡ là mình vẫn còn nhỏ.

Phòng khách nhà Mai lãng đãng những màu vàng và xanh dịu mắt. Chiếc đàn dương cầm đen bề thế chiếm hẳn một góc phòng sừng sững thu hút đôi mắt tôi vừa bước vào phòng. Bên góc đối diện, tủ rượu chen lán những chai nhiều hình dáng và màu sắc. Mai đứng giữa phòng, tay chỉ vào cây đàn và tủ rượu.

- Đòi em đấy. Đàn và rượu.

Tôi ngồi xuống chiếc nệm ghế xanh.

- Đàn thì anh biết. Rượu thì anh hơi ngạc nhiên.

Trên chiếc nệm ghế vàng, Mai cười.

- Chắc anh tưởng em là bợm nhậu?
- Gần như vậy!
- Rõ ghét cái anh này! Em đâu có hư như vậy. Em thích ngắm rượu hơn uống.
- Mà uống cũng thích gần như ngắm!
- Đâu có! Cũng uống nhưng uống sơ sơ. Uống như một cách chọc quê sữa!

Mai vụt đứng dậy, chạy ra nhắc cổ một chai, móc hai chiếc ly bằng những kẽ tay trái, đặt xuống bàn trước mặt tôi. Nhìn bộ mặt ngờ ngác của tôi, Mai cười.

- Anh làm gì mà trông như đang sống ở trên rừng vậy? Em giỡn đấy! Nhưng cũng thực đấy! Mấy chục năm sống với Đắc, ngày nào anh ấy cũng bắt em uống sữa. Uống đến phát ngán, phát điên lên. Vậy mà em vẫn cố chịu đựng. Lúc đó, trong thâm tâm, em nghĩ là uống rượu chắc thích lắm. Mà thích thật anh ạ, thỉnh thoảng, đi ăn tiệc, ăn cưới, em nhấp ké với Đắc mà thấy lợm mùi sữa. Em biết Đắc thương em. Dưới mắt Đắc, em lúc nào cũng là cô bé Mai ngày xưa. Anh ấy không cho em lớn. Em chịu đựng được là vì em thật tình thương Đắc.

Hai chiếc ly lặn tẩn sỏi bọt khi Mai nghiêng chai đổ rượu.

- Mừng cho cuộc gặp gỡ lại của anh em mình!

Hai thành ly cụng nhau. Rượu tê đầu lưỡi. Vẫn Mai cảm động.

- Mừng anh vẫn như xưa!

Tôi lặng đi.

- Mừng em cũng vẫn như xưa!

Mai đặt ly xuống bàn, buồn bã.

- Không còn như xưa đâu, anh ạ. Khi bỏ Đắc ra đi, em đã bỏ lại sau lưng chiếc lồng kính đã áp ủ em. Ấm cúng nhưng chật chội quá!
- Lúc đó em không còn thương Đắc nữa à?

Mai lắc đầu.

- Vẫn còn chứ anh. Em thương Đắc nhưng tội cho anh ấy nhiều hơn. Đắc tưởng em như một con búp bê, yên ổn nép trong tình yêu của anh ấy. Nhưng em có cái đam mê riêng của em, em thèm sống lại với đám đông, thèm tiếng vỗ tay tán thưởng, thèm những ngưỡng mộ trong dáng đứng đồng loạt của khán giả khi em dứt tiếng đàn. Nỗi đam mê lớn dần lên, tuổi đời cũng cao dần lên, rồi tới lúc em hốt hoảng thấy như đã quá trễ tràng để trở lại với sân khấu. Em bay ra khỏi lồng mà lòng còn để lại những

vương vấn. Cho tới bây giờ em vẫn thương Đắc, vẫn tội nghiệp anh ấy, vẫn tiếc là anh ấy không hiểu em, không hiểu được tâm hồn em.

Mai bưng ly rượu tới chiếc đàn, ngồi xuống chiếc ghế đen bóng. Cánh áo trắng thon thả bờ lưng. Ly rượu đứng trên thành đàn. Bông hồng vàng lẻ loi trong chiếc bình màu xanh vươn lên như cổ thiên nga. Những nốt nhạc đập dìu vang lên.

- Em đàn cho anh.

Âm thanh của bản *Fur Elise* là tả rơi. Ngày xưa, mỗi lần nghe Mai đàn, tôi chỉ thích bài này. Tôi vốn có đôi tai điếc với nhạc cổ điển của Mai. Mai đã đi xa biết bao nhiêu đoạn đường với những năm tháng miệt mài trên phím đàn, tôi vẫn cứ kéo Mai về với nét nhạc đơn sơ, dễ dãi nhưng rộn ràng nhịp tim tôi. Bao nhiêu năm tìm về, Mai không hỏi tôi mà tay đã nhấn những nốt nhạc xưa. Nhạc bằng lòng trong tôi. Một thời sinh viên. Một thời lính tráng. Một thời tù ngục. Một thời vượt sóng. Một thời tị nạn. Nhưng trùm lấp trong tôi vẫn là một thời ngọc ngà có Mai lí lắc, có tôi lạng chạng, có Soạn rối rắm, có Đắc mộng muội. Hai bàn tay Mai vươn ra đập rộn ràng những nốt nhạc cuối. Nhạc vãn vũ trong tôi, mềm tim, lắng hồn.

Mai quay lại.

- Anh thấy sao? Tiếng đàn của em.
- Chững chạc hơn, điều luyện hơn, dĩ nhiên. Em làm anh chết trong nhạc nhưng vẫn ấm ức như thiếu một chút gì.
- Em hiểu anh!

Mai đứng dậy, khóa laptop.

- Mình uống thêm ly nữa nghe anh! Chưa bao giờ em thấy vui như hôm nay!

1/2003